MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

Cilt: 10 — 15 ARALIK 1947 — SAYI: 464

YÖNETMELİKLER:

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı

Karar sayısı: 452
Karar tarihi: 24/XI/1947

ÖZET: Köy Enstitüleri Sağlık Memurluğu Kolu ders dağıtma cetvellerinin bağlı örneklere göre değiştirilmesi h.

Köy Enstitülerinde, yabancı dil derslerinin isteğe bağlı tutulması ve askerlik dersinin her sınıfta birer saate indirilmesi sebebiyle bu kurumlardaki Sağlık Memurluğu Kolunun dördüncü ve beşinci sınıflarına ait ders dağıtma cetvellerinin bağlı örneklere göre değiştirilmeleri hususunun Bakanlık Yüksek Makamının onamlarına sunulması kararlaştı.

Uygundur
24/XI/1947
Millî Eğitim Bakanı a.
B. Kadırgan

Köy Enstitüleri Sağlık Memurluğu Kolu Ders Dağıtma Cetveli

Sınıf V.

Haftalık Dersler

	Birinci sömestr saat	İkinci sömestr saat
Türkçe	4	4
Tarih	1	1
Matematik	3	3
Fizik	1	1
Resim-İş	1	1
Müzik	2	2
Askerlik	1	1
Zirai İşletme Ekonomisi, kooperatif	1	1
Bulaşıcı hastalıklar	3	—
Salgın hastalıklarla mücadele	4	—
Askerî sağlık bilgileri	1	—
Sıhhi ve idarî muameleler ve resmî muhabere tatbikatı	21	30
	43	44

NOT: Dördüncü sınıftan itibaren Köy Enstitüsünün öğretmen olacak talebesi sanat ve ziraat derslerine devam ederken Sağlık Memuru olacak talebesi meslekleriyle ilgili derslere devam edecek ve tatbikat görecektir.

Köy Enstitüleri Sağlık Memurluğu Kolu Ders Dağıtma Cetveli

Sınıf IV.
Haftalık Dersler

	Birinci Sömestr Saat	İkinci Sömestr Saat		
Türkçe	4	4		
Tarih	1	1		
Coğrafya	1	1		
Matematik	4	4		
Fizik	1	1		
Kimya	2	2		
Resim-İş	1	1		
Beden eğitimi	1	1		
Müzik	2	2		
Askerlik	1	1		
Anatomi ve Fizyoloji bilgiler	10	Hasta bakıcılık	6	
Sağlık bilgisi	8	Küçük cerrahî ve ilk yardım	9	
Genel Patoloji	6	Çocuk bakımı	9	
Askerlik sağlık bilgileri	1	Askerlik sağlık bilgileri	1	
	43		43	

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı: 455
Karar tarihi: 26/XI/1947

ÖZET: Eğitim Enstitülerinin Resim-İş şubesine konan meslek dersleri h.

Eğitim Enstitülerinin tek dersler bölümünü teşkil eden Resim-İş şubesinde programdan çıkarılmış olan askerlik dersleri saatlarında ekli ders dağıtım çizelgesine göre meslek dersleri okutulması hususunun Bakanlık Makamının onamlarına sunulması kararlaştı.

Uygundur
26 XI/1947
Milli Eğitim Bakanı
Reşat Şemsettin Sirer

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Şubesinde uygulanmakta olan haftalık ders dağıtım cetveli

Dersler	Sınıf I	Sınıf II	Sınıf III
Resim	4	4	4
Serbest resim	2	2	4
Kitap resimleme	—	—	4
Grafik işleri	4	4	4
Yazı	2	2	2
Ağaç işleri	2	2	4
Maden işleri	2	2	4
Mukavva işleri	2	2	4
Modelaj	2	2	4
Örgü ve kumaş işleri	—	—	4(1)
Fotoğraf	—	2	—
İş eğitimi ve tarihi	2	1	—
Orta okul ders konuları üzerinde çalışmalar	—	—	4
Ruhbilim	1	—	—
Ders uygulaması (2)	—	—	—
Sanat tarihi	2	1	—
Plânör ve Uçak modeleciliği	—	2	—
Yabancı dil	3	3	—
Türk Devrim Tarihi ve T. C. Rejimi	—	—	2
Çocukluk ve Gençlik ruhbilimi	2	—	—
Meslek dersleri semineri	—	1	—
	30	30	44 (38)

(1) Bu ders, kız öğrencilere son sınıfta haftada ağaç ve maden işleri dersinin ikişer saatinde örgü ve kumaş işlerinden abajur, masa örtüsü, el tezgâhında muhtelif materyelle orta öğretim okulları müfredatı ile ilgili el örgüleri öğrenmelerini ve yapmalarını sağlamak amaciyle konulmuştur. Erkek öğrenciler dörder saat ağaç ve maden işleri yaparlarken, kız öğrenciler bu zamanın ikişer saatinde örgü ve kumaş işleri yapacaklardır.

(2) Resim, yazı, grafik ve iş derslerinin örnek ders ve uygulamaları son sınıfta ders saatlerinden ayrılacak belli saatlerde, ders öğretmenleri tarafından yaptırılacaktır.

NOT: a) Sanat Tarihi dersi müfredatı ve tedris direktifleri Türkçe şubesinin aynıdır.

b) Plânör ve Uçak modelciliği dersinin programı Türk Hava Kurumunca tesbit edilecektir.

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı: 456
Karar tarihi: 26/XI/1947

ÖZET: Eğitim Enstitülerinin Müzik Şubesine konan meslek dersleri h.

Eğitim Enstitülerinin tek dersler bölümünü teşkil eden müzik şubesinde programdan çıkarılmış olan askerlik dersleri saatlarında ekli ders dağıtma çizelgesine göre meslek dersleri okutulması hususunun Bakanlık Makamının onamlarına sunulması kararlaştı.

Uygundur
26/XI/ 947
Millî Eğitim Bakanı
Reşat Şemsettin Sirer

Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Şubesi
Haftalık Ders Dağıtım Cetveli

Dersler	Sınıf I	Sınıf II	Sınıf III
Kulak Eğitimi	3	2	1
Müzik öğretimi metodu ve uygulaması	—	—	2
Müzik Teorisi	2	3	3
Müzik Tarihi	1	1	1
Şan	1	1	1
Koro ve yönetim	6	6	6
Keman (1)	2	2	2
Piyano (1)	2	2	2
Oda müziği	1	1	1
Öğrenci orkestrası	2	2	2
Ritmik cimnastik	1	—	—
Tamirat işleri	1	—	1
Orta okul ders kitapları üzerinde çalışmalar	—	—	1
Türk Devrim Tarihi T. C. Rejimi	—	—	2
Yabancı Dil (2)	3	3	4
Çocukluk ve Gençlik ruhbilimi	2	—	—
Eğitim ruhbilimi	—	1	—
Meslek dersleri semineri	—	1	—
	27	25	29

(1) Bu derslerde öğretmen her öğrenci ile birer saat ayrı ayrı meşgul olacaktır. Ayrıca her öğrenci bu müfredat dışında, haftada en aşağı 24 saat enstrüman, şen ve teori için çalışacaktır.

(2) Bu dersin müfredatı için Türkçe Şubesinin programına bakılacaktır.

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı: 457 ÖZET:
Karar tarihi: 26/XI/1947 Eğitim Enstitülerinin Yabancı Dil Şubesine konan meslek dersleri h.

Eğitim Enstitülerinin tek dersler bölümünü teşkil eden Yabancı Dil şubesinde programda çıkarılmış olan askerlik dersleri saatlarında ekli ders dağıtım çizelgesine göre meslek dersleri okutulması hususunun Bakanlık Makamının onamlarına sunulması kararlaştı.

Uygundur
26/XI/1947
Millî Eğitim Bakanı
Reşat Şemsettin Sirer

Gazi Eğitim Enstitüsü Fransıca Şubesi
Haftalık Ders Dağıtım Cetveli
(Geçici)

Dersler	Sınıf I	Sınıf II
Gramer	3	3
Kompozisyon	2	2
Dikte	2	2
Okuma ve İzah	6	3
Konuşma	4	—
Cümle teşkili	2	—
Tercüme	4	6
Fransızca Edebiyatı ve Ed. Metinler	—	7
Türkçe	4	4
Türk Devrim Tarihi ve T. C. Rejimi	—	2
Çocukluk ve Gençlik Ruhbilimi	2	—
Eğitim Ruhbilimi	—	1
Genel öğretim metodu	—	1
Meslek Dersleri Semineri	—	1
	29	32

Gazi Eğitim Enstitüsü İngilizce Şubesi
Haftalık Ders Dağıtım Cetveli
(Geçici)

Dersler	Sınıf I	Sınıf II
Gramer	3	1
Kompozisyon	2	2
Okuma ve İzah	2	4
Konuşma	3	1
Tercüme	4	4
İngiliz Edebiyatı Tarihi	2	2
Kitap incelemesi	2	—
Tatbikat	4	5
Eğitim Tarihi	1	1
Dil Tarihi	—	1
Fonetik	1	1
Türkçe	4	4
Türk Devrim Tarihi ve T. C. Rejimi	—	2
Çocukluk ve Gençlik Ruhbilimi	2	—
Eğitim Ruhbilimi	—	1
Genel öğretmen metodu	—	1
Meslek Dersleri Semineri	—	1
	30	31

Gazi Eğitim Enstitüsü Almanca Şubesi
Haftalık Ders Dağıtım Cetveli
(Geçici)

Dersler	Sınıf I		Sınıf II	
	I. S.	II. S.	I. S.	II. S.
Okuma ve İzah	2	2	2	3
Dikte	2	1	1	—
Gramer	5	4	4	3
Konuşma	4	4	4	4
Tercüme	5	5	5	5
Kompozisyon	2	2	2	2
Edebî Metinler	4	3	3	3
Almanca Ed. Tarihi	—	2	2	2
Alm. Tarihi	—	1	1	1
Türkçe	4	4	4	4
Türk İnkılâp Tarihi ve T. C. Rejimi	—	—	2	2
Çocukluk ve Gençlik Ruhbilimi	2	2	—	—
Eğitim Ruhbilimi	—	—	1	1
Genel öğretim metodu	—	—	1	1
Meslek Dersleri Semineri	—	—	1	1
	30	30	33	32

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı: 458 ÖZET:
Karar tarihi: 26/XI/1947 Eğitim Enstitülerinin Beden Eğitimi şubesine konan meslek dersleri h.

Eğitim Enstitülerinin tek dersler bölümünü teşkil eden Beden Eğitimi şubesinde programdan çıkarılmış olan askerlik dersleri saatlarında ekli ders dağıtım çizelgesine göre meslek dersleri okutulması hususunun Bakanlık Makamının onamlarına sunulması kararlaştı.

Uygundur
26/XI/1947
Millî Eğitim Bakanı
Reşat Şemsettin Sirer

Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Şubesi
Haftalık Ders Dağıtımı Cetveli

Dersler	Kış Sınıf I	Yaz Sınıf I	Kış Sınıf II	Yaz Sınıf II
Pratik:				
Cimnastik	10	10	8	4
Ritmik cimnastik (Kızlar için	2	(2)	(2)	(2)
Oyun	4	2	2	2
Spor	2	4	2	8
Ders uygulaması	—	—	4	4
Teorik:				
Beden eğitimi bilgisi	2	2	2	2
Beden eğitimi Anatomi ve Fizyolojisi	2	1	1	1
Sağlık bilgisi ve ilk yardım	1	1	1	—
İzcilik ve uygulaması	2	2	2	2
Müzik ve Halk oyunları	2	2	2	2
Yabancı dil	3	3	3	3
Türk Devrim Tarihi ve T. C. Rejimi	—	—	2	2
Meslek dersleri:				
Çocukluk ve Gençlik ruhbilimi	2	2	—	—
Eğitim ruhbilimi	—	—	1	1
Meslek dersleri semineri	—	—	1	1
	30(32)	30(32)	31(33)	32(34)
Kış sporları kursu		15 gün	15 gün	
Su sporları ve izcilik kursu		20 gün	20 gün	

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı: 459 ÖZET:
Karar tarihi: 26/XI/1947 Eğitim Enstitüleri Geçici yönetmeliği h.

Eğitim Enstitüleri geçici yönetmenliğinin geçici birinci maddesindeki "1946-47 ders yılında, bu yönetmenliğin 26 ıncı maddesi hükmüne bağlı kalınmıyarak enstitü öğretmenlerine haftada on beş saata kadar ders verilebilir" kaydının 1947-1948 öğretim yılına da teşmil edilmesi Yüksek Öğretim Dairesinin teklifi üzerine dairemizce uygun görülmüş olduğundan durumun Bakanlık Makamının onamlarrına arzı kararlaştı.

Uygundur
26/XI/1947
Millî Eğitim Bakanı
Reşat Şemsettin Sirer

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı: 460 ÖZET:
Karar tarihi: 26/XI/1947 Lise ve Orta okullar yönetmenliğinin 94 üncü maddesinde değişiklik yapılması h.

Lise ve Orta okullar yönetmenliğinin 94 üncü maddesinin, bir sınıfta iki yıl başarı gösteremiyerek okuldan çıkarılanlara, gerekli imtihanı verdikten sonra, öğrenime dönüşte yaş bakımından bir yıllık daha geniş bir kabul imkânı verilmek üzere aşağıdaki şekle konması hususunun Bakanlık Yüksek Makamının onamlarına arzı kararlaştı.

Madde 94 — Orta okul ve liselere bir yaş büyük veya bir yaş küçük öğrenci kabul edilebilmesi Bakanlığın müsaadesine bağlıdır. Bir Sınıfta iki yıl kalmak dolayısiyle okuldan çıkarıldıktan sonra öğrenime dönmek için gerekli imtihanı kazananlar iki yaş da büyük olsalar bu müsaadeden faydalanabilirler.

Uygundur
26/XI/1947
Millî Eğitim Bakanı
Reşat Şemsettin Sirer

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı 405
Karar tarihi 10/X/1947

ÖZET: Yeniden düzenlenen Köy Enstitüleri öğretim programının bağlı örneğe göre kabulü h.

Yeniden düzenlenen Köy Enstitüleri öğretim programının, dairesinin teklifi üzerine, bağlı örneğine göre kabulü hususunun Bakanlık Yüksek Makamının onamlarına sunulması kararlaştı.

Uygundur
30 - 9 - 1947
Millî Eğitim Bakanı
Reşat Şemsettin Sirer

DERS DAĞITMA ÇİZELGELERİ

I. Köy Enstitülerinde okutulacak dersler; aşağıda sıra ile 1, 2, 3 ve 4 No.lu çizelgelerde gösterimiştir.

(1) Numaralı çizelge:

GENEL BİLGİ DERSLERİ

I) Türkçe, II), Öğretmenlik bilgisi, III) Tarih, IV) Coğrafya, V) Yurttaşlık bilgisi, VI) Matematik, VII) Fizik, Kimya, VIII) Tabiat bilgisi, IX) Okul sağlık bilgisi, X) El yazısı, XI) Resim - İş, XII) Bedenеğitimi ve Ulusal oyunlar, XIII) Müzik, XIV) Askerlik, XV) Evidaresi ve Çocuk bakımı, Kooperatifçilik ve Kooperatif sayışımı:

II. Tarım ders ve uygulamalarına ayrılan zamanlarda öğretilecek konulara ait:

(2) Numaralı çizelge:

Tarım ders ve uygulamaları;

I) Tarla tarımı; II) Bahçe tarımı, III) Zootekni, IV) Tarım işletme ekonomisi, V) Pratik çalışmalar.

III. Sanat derslerine ve atelye çalışmalarına ayrılan zamanlarda gösterilecek konulara ait:

(3) Numaralı çizelge:

Sanat dersleri ve atelye çalışmaları: A. (Erkekler için)

Her sınıfta:

I) Demircilik (motorculuk ve meslek resmi); II) Dülgerlik (teknoloji ve atelye) III) Yapı ve duvarcılık (teknoloji ve atelye) IV) Pratik elektrik (sınıf V te)

B. Kızlar için:

I) Çamaşır, II) Nakış. III) Biçki-Dikiş. IV) Evidaresi. V) Yemek pişirme. VI) Çocuk bakımı. VII) Dokumacılık.

Derslerin Sınıflara Dağıtımını ve Haftalık Saatlerini Gösteren

(4) Numaralı çizelge:

DERSLER	I Sınıf	II Sınıf	III Sınıf	IV Sınıf	Sınıf
Türkçe	4	4	4	4	4
Genel Ruhbilim	—	—	—	2	—
Çocukluk ve gençlik ruhbilimi	—	—	—	—	1
Eğitbilim	—	—	—	1	1
Genel öğretim metodu	—	—	—	2	—
Özel öğretim metodu ve uygulama	—	—	—	—	6
Toplumbilim	—	—	—	—	2
Eğitim tarihi ve teşkilât	—	—	—	—	1
Tarih	2	2	1	1	1
Coğrafya	2	2	1	1	1
Yurttaşlık bilgisi	—	1	1	—	—
Matematik	5	3	3	3	—
Fizik	—	2	2	2	—
Kimya	—	2	2	1	—
Tabiat bilgisi	2	2	2	2	—
Okul sağlık bilgisi	—	—	—	—	1
El yazısı	1	1	1	—	—
Resim	1	1	1	1	1
İş	—	1	1	1	—
Beden eğitimi ve ulusal oyunlar	1	1	1	1	1
Müzik	2	2	1	2	1
Yabancı dil [1]	—	—	—	—	—

[1] İsteneliktir.

DERSLER	I Sınıf	II Sınıf	III Sınıf	IV Sınıf	V Sınıf
Askerlik	—	—	1	1	1
Ev idaresi ve çocuk bakımı [1]	—	—	—	1	1
Kooperatifçilik ve kooperatif sayışımı	—	—	—	—	1
Genel bilgi dersleri topʼamı	20	24	22	26	24
Tarım dersleri ve uygulamaları	12	10	11	9	10
Sanat Dersleri ve atelye çalışmaları	12	10	11	9	10
Genel toplam	44	44	44	44	44

(1) Sınıf IV ve V teki birer saat, bu sınıfların esas ders saatlerine eklenmiştir.

Not: 1) Yaz aylarında 6 haftalık ara verme dışında, enstitüde bulunan öğrenciler, tarım ve sanat çalışmaları kurslarına devam edeceklerdir.

2) Köy enstitülerinin günlük, haftalık, aylık ve mevsimlik çalışma plânları, her enstitünün özelliğine, işlerinin durumuna, öğrencilerinin seviye ve sayısına, öğretmenlerin özelliklerine, iş araçlarının cins ve sıylarına göre aşağıdaki örnekler göz önünde tutularak tertiplenir ve her öğrencinin (4) numaralı çizelgede saptanan ders saati sayısında tarım, sanat ve genel bilgi çalışmalarına katılması sağlanır. Haftalık çalışma plânları, aşağıdaki esaslar göz önünde tutularak hazırlanır.

ÖRNEKLER:

I. *Yarım gün esas tutulduğuna göre:*

a) Bütün sınıfların yarısı öğleden önce veya sonra, genel bilgi derslerine;

b) Geri kalan sınıfların yarısı; tarım, yarısı da sanat çalışmalarına devam eder.

II. *Bütün gün esasına göre:*

a) Bütün sınıfların yarısı, bütün gün, genel bilgi derslerine;

b) Geri kalan sınıfların yarısı, bütün gün, tarım; öteki yarısı, bütün gün, sanat çalışmalarına devam eder.

III. *Hafta esasına göre:*

a) Bütün sınıfların yarısı, bir hafta genel bilgi derslerine,

b) Geri kalan sınıfların yarısı tarım; öteki yarısı da sanat çalışmalarına devam ederler.

Not: Bu örnek, sürekli olarak uygulanmaz; ancak ihtiyaç ve zaruretler, bu şekli uygulamayı gerektirdiği zman, bir ders yılı içinde üç aydan çok sürmemek üzere bu örnekten faydalanılır.

IV. *Olağanüstü ihtiyaçlar esasına göre:*

Acele yapılması gereken bina, yol, köprü, su arkı açılması; belli bir süre içinde bitirilmesi gereken ekim, hasat, harman kaldırılması gibi önemli işler çıktığı zaman; gereğine göre yeter sayıda veya bütün öğrenci ve öğretmenler, bütün gün veya birkaç gün, bir veya birkaç hafta süre ile aynı işte çalıştırılır. Bu gibi çalışmalara katılan öğrencilerin o süre içinde devamı edemediği ders veya işler için, bundan sonraki çalışma plânlarında gerekli zaman ayrılarak kaybettikleri, yerine getirilir.

GÜNLÜK ÇALIŞMA VE DİNLENME SÜRELERİ

1) Köy enstitülerinde: a) Her gün öğleden önce 45 şer dakikalık 4 ders veya iş saati; öğleden sonra da yine 45 şer dakikalık 4 ders veya iş saati;

b) Her gün, iki saatlik etüt; 45 dakikalık serbest okuma zamanı;

c) 8 veya 8,5 saatlik uyku zamanı;

d) Her sabah, 30 dakikalık yoklama, müzik, ulusal oyunlar veya spor zamanı ayrılacaktır.

2 — Bu süreler, enstitünün bulunduğu yerin şartlarına ve imkânlarına göre günün saatleri içerisinde uygulanacaktır.

3 — 45 dakikalık serbest okuma saatlerini, enstitü idareleri; lüzum görürlerse, sürekli olmamak şartiyle, etüt saati olarak kullanabilirler.

GENEL BİLGİ DERSLERİ

TÜRKÇE

Haftada her sınıfta dörder saat

AMAÇ:

1) Türkçe öğretiminin amacı, öğrencilerde doğal olarak bulunan anlama ve anlatma yeteneğini geliştirmektir. Enstitüye gelen öğrenci, ana dilini bilir; fakat bu bilgi; enstitünün kendisine vereceği kültürü anlayıp anlatacak kadar zengin değildir. Arkadaşlariyle rahatça anlaşan öğrencinin okumada, yazmada ve konuşmada gösterdiği yetersizlik, anlamaya ve anlatmaya alışkın olmadığı bilgiler, düşünceler ve duygularla karşılaşmasından ileri gelmektedir. Şüphesiz; bu yetersizliğin giderilmesinde bütün derslerin yardımı olacaktır; fakat anlamı ve anlatmayı pratik, bilimsel ve artistik bütün yönleriyle kucaklıyacak olan öğrencinin yalnız bu ihtiyacını karşılıyacaktır. Öteki derslerde belli bilgileri anlayıp anlatmak arandığı halde,

Türkçe dersinde her türlü bilgiyi en iyi anlama ve anlatma yolları üstünde durulacaktır. Türkçe öğretimi, hiçbir uzmanlığa bağlı kalmıyarak ana dilinin her alandaki rolünü gözetmek zorundadır.

2) Türkçe öğretiminde edebî sanatları amaç tutmak, esas değildir. Enstitünün verebileceği şey; orta fakat, sağlam bir anlayış ve anlatış kudretidir. Okumada, yazmada ve konuşmada güzellikten çok; doğruluk aranmalıdır; esasen güzelliğin ilk şartı doğruluktur; bunu sağlamak, sanatkâr yetiştirmenin en güvenli yoludur. Öğrenci, enstitüyü bitirirken yaşına ve anlayış seviyesine uygun bir metnin özünü, sözlerini ve değerini anlıyabiliyorsa; kuvvet ve düşüncelerini imlâ, şive ve dilbilgisi yanlışı yapmaksızın yazı ile veya sözle açık ve tam olarak anlatabiliyorsa; okuma, yazma ve konşumada raslıyacağı zorlukları kendi kendine yenmenin yollarını öğrenmişse; gündelik hayatında okumayı ve yazmayı zevkli bir alışkanlık haline getirmişse; Türkçe öğretimi, amacına ulaşmıştır. Bundan ötesini, öğrencinin kişisel yeteneğine ve çalışmasına bırakmak gerektir.

3) Türkçe öğretiminden beklediğimiz; yalnız öğrencinin anlama ve anlatmada kazanacağı pratik artamlar değil; bunlarla, düşüncesine ve ahlâkına katılacak olan değerlerdir. Öğrencinin anlayışı ve anlatışı üzerinde çalışırken, onun iç hayatına karışmakta; uslamlamasına, ruhuna, şahsiyetine, günlük alışkanlıklarına ve zevklerine yeni yön vermekteyiz. Bu bakımdan, Türkçe öğretmeni de nasıl bir insan yetiştirmek istediğimizi iyi bilen öğretmen olmak gerektir. Türkçe derslerinde öğrencinin kazanacağı alışkanlıklar, gerek iş hayatında, gerek ruh hayatında her an, etkili olacaktır. Türkçe öğretmeni, en küçük kusurları düzeltirken bile, öğrencinin zevkini ve düşüncesini yogurmaktadır.

DİREKTİFLER:

1) Türkçe öğretimi, amacının ve alanının genişliği dolayısiyle, türlü türlü metotların kullanılmasına elverişlidir. Tam anlama ve tam anlatma amacına ulaşmak şartiyle öğretmen, istediği çarelere başvurmakta serbest kalacaktır. Türkçe dersinin özel şartlara, imkânlara, raslanan zoruklara, öğrenci seviyesine, dersin konusuna göre hazırlanması gerektir. Türkçe öğretmeni, bir bilimi parça parça nakleden uzman bir bilgin değil; çeşitli bilgileri bir araya getirmesini, her dersi kendi imkânlariyle zenginleştirmesini bilen bir sanatkâr olacaktır. Öğretimde; birliği sağlıyacak olan şu iki ilkedir:

a) Türkçe eğitimi metinlere dayanır.

b) Bilgiler, ayrı ayrı değil; bir arada verilir.

2) Öğretimin metinlere dayanması; dil ve edebiyata ait bilgi ve öğütlerin yalnız metinleri aydınlatma amaciyle verilmesi demektir. Gerçi, dil bilgisinde, yazma ve konuşma tekniğinde, edebiyat tarihinde belli metnin sınırlarını aşan bazı kurallar, ana fikirler, temel bilgiler vardır; fakat bunları da öğrencinin anlama ve anlatmada karşılaştığı zorluklar üzerinde durulurken vermek mümkündür. Öğrenci; okumaya ve okuduğu üzerinde düşünmeye başladıktan sonra, öğretmen, bütün bildiklerini söylemek fırsatını bulacak; hattâ öğrencinin sorularını cevapsız bırakmamak için, bilgilerini genişletmek zorunda kalacaktır.

3) İlk sınıflarda ana kural ve kavramları belletmek için, dil bilgisine bağımsız ders saatleri ayrılabilir. Öğrenciye, dilin yapısı ve işleyişi üzerinde düşünmeye yarıyacak olan bu derslerde, yine özel olarak hazırlanmış metinler ve örnekler üzerinde çalışılmalı ve kurallar, öğrenciye buldurulmalıdır. Son sınıflarda da edebiyat tarihi ve edebî neviler üzerinde toplu bir görüş verebilmek için bağımsız dersler yapılabilir; fakat bu derslerde öğrenci, okuduğu ve okuyabileceği eserlere dayanmalıdır. Toplu görüş ihtiyacını giderebilecek manüeller bulunduğu takdirde, öğrencilere bunlardan nasıl istifade edeceği gösterilmeli ve kendi kendine edinebileceği bilgilere, ders saatlerinde mümkün olduğu kadar az yer verilmelidir.

4) Metinlere dayanan bir Türkçe öğretiminde, amaca ulaştıracak güvenli yol; bilgileri türlü kollara ayırma ve bu kolları yıllık öğretim programlariyle sınırlandırmaktır. Her ne kadar, Türkçeye ait bilgiler birbiri içine girmiş ve her derste, her sınıfta az çok hepsiyle ilgilenme zorunu kendini duyurur gibi görünür, öğretmeni bu tarafa doğru zorlarsa da; belli bir anlayış ve kavrayış seviyesi üstüne kurulması gereken bilgileri, o seviye elde edilmeden vermeğe uğraşmak, emeklerin boşa gitmesiyle sonuçlanır. Hele ilk sınıflarda, edebiyat tarihi ile uğraşmak, öğrenci ve öğretmen enerjisini boşa harcamak demektir. Bunun için, Türkçe eğitiminde şöyle bir sıra gütmek gerektir.

A — *Okuma:*

a) Birinci sınıfta; öğrencinin, sadece düzgün okumaya, okuduğu parça üzerinde düşünmeye alışması yeter görülmelidir.

b) İkinci sınıfta; nazım-nesir ayrılığı ve bir yazıda aranacak üslûp özellikleri basit bir şekilde öğretilmelidr.

c) Üçüncü sınıfta; yazı nevilerine yer verilmeli ve üslûp özellikleri daha geniş olarak açıklanmalıdır. Yazı türlerini tanıtmıya başlıyan, ileride görülecek edebiyat tarihi kavramına hazırlık yapan bilgilerin de bu sınıfa alınması uygun olur.

d) Dördüncü sınıfta; gerçek ve mecaz arasındaki farklar gösterilmeli ve en genel şekilde edebiyat kuralları öğretilmelidir.

e) Beşinci sınıfta; yazıların plânlarının tertibi ve yazarla eser arasındaki ilgi hakkında bilgi verilmelidir. Bu sınıfta, mebdelerden başlıyarak zamanımıza kadar yazımızın büyük şahsiyetlerinin eserlerinden seçilen en özlü ve karakteristik parçalar üzerinde çalışılırken, genel anlamda edebiyat tarihi bilgisi de verilmelidir.

f) Bu programın amaç kısmında adı geçen istekleri sağlıyacak nitelikte metinler seçilirken göz önünde bulundurulacak özellik de; iyi ahlâklı, vatan ve millet sevgisini; vicdan ödevlerinin başına almış vatandaşlar yetiştirici konuları üstün tutmak ve böyle olmıyanlarına tercih etmektir.

B — *Dil bilgisi:* Cümle esasına göre ve metinler üzerinde:

a) Birinci sınıfta; cümlenin içinde bulunan kelimelerin yalnız çeşitleri öğretilmelidir. Öğrenci; cümleyi teşkil eden kelimelerin sadece isim, sıfat, zamir, fiil, edat, zarf, bağ, ünlem olduğunu bilmelidir. Bu 8 çeşit kelimenin kollarına geçilmemeli; ancak, özel isimlerle cins isimlerinin yazılışları ve noktalama işaretleri üzerinde durulmalıdır.

b) İkinci sınıfta; kelime çeşitlerinin ayrıldığı kollar, isim ve fiil çekimleri öğretilmelidir.

c) Üçüncü sınıfta; isim ve sıfat tamlamaları ile diğer belirtme grupları ve basit cümlenin yapısı öğretilmelidir.

d) Dördüncü sınıfta; basit ve bileşik cümlenin kuruluş ve tahlilleri üzerinde çalışılmalıdır.

e) Beşinci sınıfta; şekil ve cümle bilgisi bakımından geniş ölçüde tahlillerle beraber fonetik ve türeme hakkında kısa bilgiler verilmelidir.

5—Her sınıfta okuma, dilbilgisi, yazma ve konuşma çalışmalarında ahenk ve birlik gözetilmelidir. Meselâ birinci sınıfta sadece düzgün okumaya ve okudukları üzerinde düşünmeye, dil bilgisinden de sadece kelimeleri tanımağa alıştırılan öğrenci; yazmada ve konuşmada da görmeğe ve gördüğünü anlatmağa çalıştırılmakla yetinilmeli; verilecek yazma ve konuşma konularının bu çerçeveyi aşmamasına dikkat edilmelidir. Böyle yapılmazsa öğrenci, düşünce ve duygularını, kendi gereçleriyle şekillendirmek yolunda gelişen yaratıcı bir şahsiyet olmaktan çıkar, anlamadığı için, ister istemez, klişe örneklere bağlı; pasif ve sönük kalır.

OKUMA

DERS İÇİNDE:

I. Metinler üzerinde çalışma:

1) Okuma saatlerinin çoğu, bütün sınıflarda; seçilmiş kısa metinlerin metotlu bir şekilde incelenmesi için kullanılacaktır. Bu metinlerin seçilmesinde gözetilecek esaslar şunlardır:

a) Metin, bir ders saatinde okunup anlaşılacak kadar kısa olacaktır. Fazla kısaltılamıyan metinler, parçalara bölünerek ayrı derslerde okutulur.

b) Metin; öğrencilerin anlayış seviyelerini pek fazla aşmamak şartiyle, her türlü eserden seçilebilir. Öğrenci seviyesine uygunluk; kolaylık demek değildir. Metnin, bir öğrenciyi uğraştırması, düşündürmesi ve ilerde raslıyacağı güçlüklere alıştırması gerektir.

c) Bu derste amaç, her yazıyı anlamıya çalışmak olduğu için, metinlerin yalnız edebi eserlerden değil; tarih, coğrafya, tabiat bilgisi, ruhbilim, toplumbilim, ve daha başka ders kitaplarından, öğrencinin kendi yazılarından, ana dilinin iş ve düşünce hayatında kullanıldığı her yerden alınması gerektir. Elverirki, bu metinlerde öz ve şekil bakımından sağlam değerler, tam ifade edilmiş bilgiler ve fikirler bulunsun.

d) Edebî metinlerin seçilmesinde; insan ruhunu, hayatı ve tabiatı bize daha aydın gösteren özlü yazılar aranmalıdır. Divan ve Halk edebiyatlarımızdan yapılacak seçmelerde kilişe güzelliklerine kapılınamak, bugünkü edebiyat anlayışımıza yaklaşan, özü ve sözleri öğrenci tarafından az çok benimsenebilecek olan parçalar bulunmalıdır. Klâsik eser tercümelerinden bol bol alınacak metinlerin, örnek olabilecek bir Türkçe ile yazılmış olmalarına dikkat edilmelidir.

e) Bir yıl içinde incelenecek metinler, önceden ayarlanmış bir oranda değişik ve birbirini tamamlar nitelikte olmalıdır. Bu ayarlamada; sınıf seviyesi, öğrencinin eksikleri göz önünde bulundurulmalıdır.

2 — Yukardaki esaslara göre seçilen metin üzerinde çalışmalar şu plâna göre yapılacaktır:

A — Metnin hazırlanması:

Öğretmen; derste okunacak metni, bir hafta önceden verecek ve öğrenci; metni kendi kendine tekrar tekrar okuyarak, kelimelerin tam anlamını sözlükten arayarak, öğretmenin metin üzerinde sorabileceği sorulara cevaplar hazırlıyarak; ileri sınıflarda manüellere başvurarak kendi yapabileceği her şeyi yapacaktır. Sınıf yükseldikçe, hazırlanmada, öğrenciye düşen iş; artacak ve son sınıfta öğrenciler, güçlükleri kendiliğinden yenmeye alışmış olacaklardır.

B — *Metin okunması:*

Öğretmen, dersin başında metni bir defa öğrenciye; telâffuz, şive ve eda kusurlarını düzelterek okutacak; bir defa da kendisi okuyacaktır. Bu okuyuşta öğretmen, manayı eda ile belirmeye, öğrencinin dikkatini metnin en önemli yerlerine çekmeğe ve kelimeleri örnek olabilecek bir telâffuzla söylemeye çalışacaktır. İyi okunan bir metnin anlaşılması ve özünün kavranması kolaylaşır.

C — *Metnin tanıtılması:*

Tanıtma; metnin nereden alındığını ve neyi anlattığını; sınıfın seviyesine göre söylemek veya

öğrenciye söyletmektir. Tanıtma; öğrenciyi, her okuduğu şeyin özünü görmeğe, bir metni birkaç cümlede özetlemeye alıştıracaktır.

D — *Metnin çözümlenmesi:*

Çözümleme; metnin tam olarak anlaşılmasındaki güçlükleri sıraya koyarak birer birer incelemektir. Metinlerin çoğunda şöyle bir sıra görülebilir:

a) Öğrenciye; metnin en önemli kelimelerini, bu kelimelerin tam anlamlarını, kökdeş ve özdeşlerini buldurmak; tam yerinde kullanılıp kullanılmadıklarını göstermek, dil bilgisi bakımından rollerini anlatmak,

b) Cümleleri ve ifade özelliklerini incelemek, bunların maksada uygunluklarını belirtmek, türlü cümleleri ve ifade ettikleri arasındaki yerlerini göstermek,

c) Metnin kuruluşunu, nasıl başlayıp nasıl bittiğini, türlü kısımlarını, bu kısımlar arasındaki bağlanışı meydana çıkarmak,

d) Metindeki türlü düşünce, bilgi ve duyguları birer birer belirtmek.

E — *Metnin değerlendirilmesi:*

a) Değerlendirme; parçanın iyiliğini, kötülüğünü söylemekten ziyade; özünü, şeklini ve öğrencinin bildiği başka metinler arasındaki yerini belirtmek olmalıdır. Sınıf ilerledikçe değerlendirme; daha fazla yer alacak, yazı nevilerine ve edebiyat tarihine ait bilgiler de bu arada verilecektir.

Bütün bu çalışmaları bir ders saatine sığdırmak, çok güçtür; ve bazı metinlerde imkânsızdır. Öğretmen güçlüklerden hangileri üstünde ne kadar zaman durabileceğini, hangi teferruatı feda edeceğini; önceden tasarlamak zorundadır.

c) İlk sınıflarda dil bilgisi çalışmaları, çok zaman alabileceği için, bunlara ayrı ders saatleri ayırmak, gerek okunmuş parçalar, gerek özel olarak hazırlanmış metinler üzerinde yalnız dil bilgisi alıştırmaları yapmak doğru olur.

II. Serbest okuma:

1 — Metin üzerinde çalışmalarda hem düzgün okumıya, hem de öğretmenin yardımı ile uzunca bir metnin, meselâ bir hikâyenin zevkine varmağa vakit olmadığı için, okuma dersi; zaman zaman, yalnız bu ihtiyacın giderilmesine ayrılmalıdır. Enstitüye gelen öğrencinin çoğu, henüz düzgün ve mânalı okuma devresine girmemiştir. Öğretmen; öğrenciye, herhangi bir parçayı kekelemeden ve duraklamadan okumaya alıştırmakla işe başlıyacak, duyarak ve duyurarak okuma sonucuna ancak son sınıflarda varabilecektir. Sınıfta okuma seviyesi çok değişik olduğu takdirde, öğrenciler küçük kümelere bölünerek; onlara alçak sesle ayrı ayrı okuma alıştırmaları yaptırılabilir. Böylece öğretmen, en geri kalmış öğrenci ile, daha fazla uğraşmak imkânını bulur. Yukarı sınıflarda, serbest okuma saatinde, öğretmen; öğrenci ile birlikte değerli bir eserin gerekli açıklamalariyle yetinerek ve öğrencide zevk ve ilgi uyandırmağa çalışarak okuyabilir.

2 — Öğretmen, enstitü kitaplığındaki kitapları, öğrencinin seviyesine ve ilgisine göre dağıtmalı; her öğrenciye, okuyacağı kitapda nelere dikkat edeceğini, nasıl not alacağını anlatmalıdır. Öğrenci, okuduğu eseri kısaca özetlemeğe, o eser hakkında sözle veya yazı ile fikir yürütmeğe alıştırılmalıdır. Sahk verilecek eserler, derslerde sözü geçen meselelerle, öğrencinin iş ve düşünce hayatiyle ilgili olmalıdır. Her öğrenciye ayrı bir kitap vermek mümkün olmazsa, ayni kitabı birkaç öğrenciye birden veyahut, sıra ile okutmak mümkündür.

3 — Öğrenci; okuma zevkini alıncıya kadar öğretmen, ders dışı okumalarını kontrol etmeli ve öğrencide heves uyandıracak çarelere başvurmalıdır.

4 — Okuma, yazma ve konuşma derslerinin konuları, zaman zaman ders dışında okunan kitaplardan çıkarılmalıdır.

YAZMA

Yazma çalışmalarında güdülecek amaç, öğrencinin kendi anlayış ve anlatış özelliklerini muhafaza ederek açık, düzgün ve özentisiz bir ifade ile yazmalarını sağlamak olmalıdır. Köy enstitüsüne gelen öğrenci, çok defa gördüğünü, düşündüğünü ve bildiğini eksiksiz ve fazlasız anlatmağa o kadar alışkındır ki, bu artamlarını korumağa çalışmak, başlı başına bir yazı eğitimi olacaktır; çünkü, eksiksiz ve fazlasız ifade; yazı sanatının en üstün derecesidir. Kendini ve etrafını anlatışta doğruluk ve incelik, çok defa; çocuğun kötü etkiler yüzünden kaybettiği doğal bir özelliktir. Türkçe öğretmeni, yazıda bu özelliği aramakla öğrencisinin düşüncesini, şahsiyetini ve ahlâkını bir arada korumuş olacaktır. Ancak, öğrencinin anlatışında şahsi olmasını istemek onu, istediği gibi yazmakta serbest bırakmak demek değildir. Öğrencinin düşüncesini ve anlatışını çeşitli konular ve yazı çeşitlerine göre değiştirmeyi, doğruyu yanlıştan; yerindeyi yersizden; lüzumluyu lüzumsuzdan ayırdetmeyi öğrenmesi gerektir. Yazı sanatı ve tekniği üzerinde öğrenciye verilecek bilgiler ve öğütler, o kadar çoktur ki, çalışmaları; ders içinde ve ders dışında olmak üzere ikiye ayırarak programlı bir şekilde yürütmek zorundayız.

DERS İÇİNDE:

1 — Konu verme: Yazı ödevlerinin verimli olması, konunun iyi seçilmesine ve öğrencinin konuyu iyice kavramasına bağlıdır. Hele ilk sınıflarda öğrenci, ne yazacağını değil; nasıl yazacağını düşünmeye alışmalıdır. Seçilecek konular; öğrenciyi gördüğünü olduğu gibi göstermeye, kendisini ve etrafını tanıtmağa, duygu ve düşüncelerini aydınlatmağa, bildiklerini belli bir nokta etrafında toplamağa, dileklerini tam ve açık olarak anlatmağa götürecek nitelikte olmalı; öğrencinin ilgi, anlayış ve bilgi seviyesini aşmamalıdır. Her yıl verilecek konular, öğrencinin ihtiyaçlarına uygun bir oranda değişik olmalı ve enstitüyü bitiren öğrenci; bütün yazı çeşitlerini denemiş bulunmalıdır.

Konu verilirken, öğrenci ile ödevin şekli ve plânı üzerinde tartışma yapılmalı, hattâ ilk sınıflarda bazan plân, tam olarak söylenmelidir. Bundan başka, öğrenciye ödevi nasıl hazırlıyacağına, nasıl düzelteceğine, hangi örneklerden faydalanabileceğine dair öğütler verilmelidir.

2 — Düzeltme: Düzeltme; Türkçe öğretmeninin en nazik, en verimli işlerinden biridir. Zaten ders saatinde yapılacak iş de, yalnız düzeltme olacaktır. Öğretmen; dersten önce okumuş, düzeltmiş ve derecelendirmiş olduğu ödevleri sınıfa getirecek; öğrencilerin hep birlikte eksiklik ve artamlarını belirttikten sonra, ayrı ayrı her ödevde gördüklerini anlatacaktır. Kâğıt üzerinde yaptığı düzeltmelerin hepsini bütün sınıfa göstermek mümkün olmıyacağı için, bunlardan en önemli olanlarının önceden saptanması gerektir. Ders sonunda öğretmen, en iyi bulduğu ödevi okur ve niçin iyi olduğunu söyler. Aynı konu üzerinde kitap ve dergilerden çıkarılacak bir örnek de bu arada okunabilir.

3 — Öğretmen: en küçük düzeltmelerde bile öğrencinin düşüncesine bir yön vermekte olduğunu unutmamalıdır. Rastıyacağı yanlışların çoğu, düşünce ve dikkat yanlışları olacaktır. Bunlar üzerinde ne kadar dursa azdır. En istidatlı öğrencinin bile konudan uzaklaşmasına, okunaklılık, düzgün imlâ, yerinde noktalama, mantıksal sağlanma gibi basit yazma şartlarından ayrılmasına göz yumulmamalıdır.

4 — Öğretmen: yazı ödevlerinin temizliğine, düzeltmeye elverişli olmasına özel bir özen göstermeli; özensiz ve okunaksız ödevleri kabul etmemelidir.

DERS DIŞINDA:

Öğrencilerin edebi sanatlara özenmeleri hiç de zararlı olmamakla beraber, ders saatinde öğrencinin; şiir ve hikâye, piyes, roman gibi denemeleri üzerinde durmak imkânı yoktur. Bu çalışmalara öğretmen; ders dışında kılavuzluk etmeli ve ders içinde yalnız en başarılı yazılar üzerinde durmalıdır. Serbest yazılarla öğrencinin şiirden çok hikâye, hâtıra, tasvir gibi nesir nevilerine yöneltilmesi daha yerinde olur. Öğrenci, hâtıra ve mektupla hayatını anlatmak alışkanlığını kazanmalıdır. Her yıl enstitüde; türlü yazı nevileri üzerinde yarışma yapılmalıdır.

KONUŞMA

Bütün derslerde ve çalışmalarda, konuşmaların yeri olmakla beraber, hayatta okuma ve yazma kadar rolü olan bu etkinliğin de çeşitli bir ders ve çalışma konusu olacaktır. Bilhassa iyi ve doğru metotlarla hazırlanmış bilgi ve sanat eserleri üstünde kanığa dayanan konuşma ve tartışmalar yapılması, öğrenci incelemeleriyle hazırlanmış yazılı konferanslar sonunda sınıfça sözlü tenkitlerin sağlanması, bu konunun ayrıntılarıdır.

DERS İÇİNDE:

1 — Hazırlıklı konuşmalar: Bir öğrenciye belli bir konu üzerinde en az on dakikalık bir konuşma hazırlatılır. Öğrenci konuşurken, öğretmen ve bütün sınıf; görecekleri eksiklik ve artamları not ederler ve konuşma sonunda hem konuşmanın yapılışı, hem de konusu üzerinde tartışılır. Bu konuşma, son sınıflarda türlü derslerden seçilecek bir bahsin ilkokulun belli bir sınıfına anlatılması şeklinde yapılabilir. Konuşmanın tartışmasında öğretmen, telâffuz, şive, eda kusurları üzerinde dururken, öğrencinin cesaretini kırmamağa dikkat etmelidir. Bu kusurlar, ancak görenekle ve sık sık konuşmakla düzelebilecektir.

2 — Serbest konuşma: Öğretmen, öğrenciye çeşitli konular üzerinde sorular sorar ve cevapları tenkit eder. Bu soruların okuma ve yazma derslerinde eksik kalmış noktalar arasından seçilmesi faydalı olur.

DERS DIŞINDA:

1 — Hazırlıklı veya hazırlıksız konuşmalar; ders dışında tören, yarışma, toplantı; gezinti gibi fırsatlardan istifade edilerek de yapılır. Son iki sınıf öğrencileri, çeşitli konular üzerinde enstitü içinde veya dışında bir topluluğa hitap etmeğe, çeşitli seviyede insanlara bildiklerini anlatmağa çalışmalıdır. Cumartesi geceleri yapılan toplantılarda, öğrencilere çeşitli konular üzerinde ve enstitünün temel etkinliği hakkında münazaralar da yaptırılır.

2 — Temsil çalışmaları: Tiyatro, başlıbaşına bir dil ve edebiyat okuludur. Enstitüde sık sık hazırlanıp oynanacak piyeslerden başka, her sınıfta ayrı ayrı temsil çalışmaları yapılmalıdır. Bu çalışmalarda dekor ve kostüm aranmaksızın öğrenciye milli hareketlerden veya klâsik bir piyesten seçilecek bir sahne hazırlatılır. Hazırlanacak sahnedeki şahıslar, öğrenci ile ayrı ayrı incelenir ve aynı rol, birkaç öğrenciye birden verilir. Bu çalışmalarda

amaç; öğrencinin türlü insan tiplerini benimseyebilecek kadar tanıması ve konuşmasını duyarak, olaylara göre ayarlamağa alışması olmalı. Bunun için de seçilecek eserlerde vaka ve dekor cazibesinden çok, psikolojik değer aranmalıdır.

Piyeslerin hazırlanması, roller ve konuşmalar üzerinde tartışılması, eserin incelenmesi; temsilin kendisi kadar faydalı olacağı için, sık sık temsil vermekten ziyade, bu temsilin iyi hazırlanmasına gayret edilmelidir. Burada da maksat, aktör yetiştirmek değil, öğrencinin tiyatro sanatından faydalanmasıdır. Rol dağıtımında yalnız istidatlı öğrencileri değil, sahneye çımakla utangaçlık, çekingenlik, nefsine güvensizlik gibi kusurlerdan kurtarılacak öğrenciyi de düşünmek gerektir.

ÖĞRETMENLİK BİLGİSİ

AMAÇLAR:

1 — Öğrencilere; ruhbilim, eğitbilim, toplumbilim konularında öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği ana bilgileri kazandırmak;

2 — Öğrencileri; bu bilgileri köy okullarında ve köy topluluğu içinde başarı ile uygulayabilecek ve kendiliğinden araştırmalarda bulunabilecek bir erginliğe ulaştırmak;

3 — Türk köyünün kalkınmasında köy enstitüsü mezunlarına düşen ödevi; inanarak ve heyecanla başarmaları için, onlara gerekli bilgi ve ülküleri kazandırmak.

DİREKTİFLER:

1 — (Öğretmenlik bilgisi) adı altında toplanan "Ruhbilim", "Eğitbilim", "Toplumbilim","Eğitbilim Tarihi ve Teşkilâtı", "Genel ve Özel Öğretim Metotları" dersleri; öğretmen adaylarını, yukarda ki amaçlara hazırlamak üzere bir bütün olarak göz önünde tutulacaktır. Bu itibarla, bu dersleri okutan öğretmenler, aralarında devamlı bir iş ve görüş birliği yapacaklar; bu derslerde işlenen konuların birbirlerini tamamlamasına, desteklemesine, tekleştirmesine önem verilecektir.

2 — Bu dersler; öğretmenden öğrenciye aktarılacak bilgiler olarak tanılmıyacak; gerçeklerden ve öğrencilerin yaşayışlarından, hâtıralarından alınacak öğrneklerle ve problemlerle canlı bir hale getirilecek; uygulama okulunda ve uygulama bölgesindeki köy okullarında kılgın olarak işlenecek; çocuklar üzerinde gözlemler ve deneyimler yapılalarak derinleştirilecek ve kuvvetlendirilecektir.

3 — Bu konularla ilgili ders kitaplarından başka, yardımcı kitapların katılması, bunlardan en önemlilerinin sınıfça okunması, üzerlerinde konuşulması, dergilerde ve gazetelerde yayımlanan yazılardan faydalanılması ve sınıflarda birer meslek kitaplığı kurulması hususlarına önem verilecektir.

4 — Beşinci sınıfta, ders uygulaması çalışmalarına; öğrenim yılı başından itibaren yer verilecektir.

5 — Enstitüde, zaman zaman meslek konuları üzerinde,münazaralar ve konferanslar tertiplenecek; eğitim ve öğretim alanında çığır açmış, örnek almağa değer Türk ve yabancı uz kişiler için toplantılar yapılacaktır.

6 — İlkokul ders araçlarının hazırlanması için, iş dersleri ile elbirliği yapılacaktır.

7 — İlkokul ders kitapları, köy ve şehir öğretim programları, köy okulları ile ilgili kanunlar ve yönetmelikler esaslı bir şekilde inceletilecektir.

RUHBİLİM

Sınıf IV (haftada 2 saat)

1 — Ruhbilimin konusu, niteliği ve çeşitleri;

2 — Ruhbilimde metot;

3 — Sinir sistemi ve işleyişi (Nöronlar, beyin, beyincik, omurilik, omurilik soğanı sempatik sistem, bunların ruhsal ve biyolojik hayatımızdaki rolleri).

4 — Hormonlar ve yaşayışımızdaki rolleri.

5 — Ruhsal olayların karakteri, bilinçli, yarı bilinçli ve bilinçsiz olaylar.

6 — Ruhsal olayların sınıflanması: Fikir, duygu ve irade olayları.

ANLIKSAL HAYAT

7 — Uyarım - tepki ilişkisi.

8 — Duyum, duyumun nitelikleri ve çeşitleri; duyumlar: İsitme, görme, tatma, koklama, deridenge; kas ve iç organlarla iligli duyumlar; bunların organları ve işleyişleri.

9 — Weber - Fechner kanunları.

10 — Algı: Mahiyeti, ses algısı, şekil ve uzaklık algısı, zaman ve uzay algısı, eşya ve olayların sezilmesi, algı yanılmaları.

11 — Tasarımlar: Çeşitli bölümleri, tasarım tipleri.

12 — Çağrışım: Çağrışım kanunları;

13 — Bellek; rolü, önemi, izlenimlerin kazanılması, saklanması, hazırlanması ve tanınması. Unutmanın sebebi, hatırlama yolları ve tanıma. Bellekin anormal halleri ve hastalıkları.

14 — Öğrenmenin mahiyeti, şartlı refleks, deneme - yanılma, öğrenmenin intikali.

15 — İmgelem: Mahiyeti, çeşitleri, önemi, sanı.

16 — Dikkat: Sebepleri, süresi, belirtileri, çeşitleri, dikkat deneyimleri, dikkat ve yorgunluk.

17 — Düşünme faaliyeti: Soyutlama ve genelletme, kavram ve fikir, fikir ve hayal. Bir kavramda içlem ve kaplam, soyutlama ve genellemenin önemi, tanımlama ve adlandırmaların açıklanması, basit genelleme deneyimleri.

18 — Yargı ve uslamlama: İnsanlar arasında yargı ve uslamlama farkları, yargıda açıklık ve doğruluk, gerçek yargıları, değer yargıları. Tümevarımı, ve tümden gelim şeklinde uslamlama, yargı ve uslamlama yanılmaları, bilginin mantıklı düzeni: Bilim.

19 — Dil: Dillerin meydana gelişi, işaretler, kelime ve anlam tasarımları, dil ve yazı, dilin fikir hayatında önemi.

20 — Zekâ: Zekâ ve soya - çekim, tanımı ve ölçülmesi, zekâ dereceleri, yaşla zekâ arasındaki ilişik, zekâ testleri, üstün ve geri zekâlılar.

DUYGUSAL HAYAT

21 — Haz ve acı: Örgensel belirtileri, öğrenmede hazzın ve bilginin rolü,

22 — Duyguların bölümleri: Benlik duyguları, toplumsal duygular, ahlâki duygular, mantıksal duygular, estetik duygular, iç organlardan gelen duygular.

23 — Heyecanlar: Tanımı, nitelikleri, sempatik sistem ve heyecanları, heyecanların hayatta fayda ve zararları,

24 — Tutkular: Sebepleri ve şekilleri, heyecanla ilgisi.

EDİMSEL HAYAT

25 — İnsan ve hayvanda başlıca hareket şekilleri: Güdüler, tepkiler, iç güdüler, otomatik hareketler, ihtiyari hareketler.

26 — İç güdüler ve yönsemeler: Çeşitli yönsemelerden beslenme ve korunma, sahiplenme; birikme ve toplanma, dalaşma ve kavga, araştırma, taklit, yükselme arzusu ve gençlikte gözüken yönsemler.

27 — Alışkanlıklar: Makanizması, hayatta önemi.

28 — İradeli bir hareketin vasıfları: Fikirlerin ve duyguların iradeye etkisi, telkin ve telkinden istifade,

29 — Kişilik ve karakter: Ruhsal sentez.

ÇOCUKLUK VE GENÇLİK RUHBİLİMİ

Sınıf V. (Haftada 1 saat)

1 — Kalıtım ve çevrenin çocuk üzerindeki etkileri.

2 — Çocukluk devirleri:

A) İlk çocukluk (1-7)

B) Okul çağı (7-14)

C) Gençlik çağı (14-20)

A. İlk çocukluk:

a) İlk yaş çocuğunun ruhsal hayatı: Bedenin gelişmesi, uyku, çocuğun hareketleri, algı, dikkat ve uzağı görüşü, çocuğun bellemesi, taklit, oyun, ilk yaşta zekâ durumunun ölçülmesi.

b) 2-7 yaşındaki çocuğun ruhsal hayatı: çocukta duyguların, bellek, dikkat, imgelemin, dilin ve düşüncenin, duygusal hayatın gelişimi. Toplumsal gelişim, estetik gelişim; hareketlerin gelişimi, oyun, çocuğun dünya görüşü, çocuğun aile hayatına uyması ve eksiklik duygusu, zekâ durumunun testlerle ölçülmesi.

B. Okul çağı: Okula giren çocuğun bilgisi, beden ve sağlık durumu, okul çağında çocuğun dikkati, belleği, ilgisi, telkin ve çocuk tanıklığı, çocukta resmin, hesabın, inşanın, düşünmenin evrimi; dünya görüşü; sınıfın toplumsal durumu ve çocuğun okul çevresine uyması.

C. Gençlik çağı: Erinlik ve özellikleri, erinlik çağında gözüken yönsemeler, dünya ve hayat görüşü.

3 — Üstün zekâlılar, geri zekâlılar, saralılar, nevrastenikler, bedensel kusurlu çocuklar ve normal çocuklarda görülen anormallikler.

4 — Çocukları bir bütün olarak okulda inceleme esasları.

EĞİTBİLİM

Sınıf IV. (Haftada 1 saat)

A — *Genel problemler:*

1 — Eğitbilimin dar ve geniş anlamı, konusu,

2 — Soya çekim ve eğitimin sınırı, imkânı. eğitimin öğretimle bağıntısı.

3 — Öğretmenin eğitbilim bilgilerine ihtiyacı, ahlâkî ve ruhî nitelikleri.

4 — Eğitimin amacı: (Fayda, millet, insanlık ve kişilik yönlerinden incelenmesi).

5 — Eğitimde görgü; deneyim ve gözlemin birbirinden ayrılığı.

6 — Eğitbilimde araştırma metotları ve bunların değeri.

7 — Eğitimde ailenin rolü ve aile eğitiminin başlıca kuralları.

8 — Aile - okul birliklerinin eğitsel önemi.

9 — Okul çağına gelmemiş bulunan çocukların eğitiminde, ana okullarının lüzumu ve önemi, köyde çocuk oyun yerleri.

10 — Çocuğun eğitiminde çeşitli sosyal çevrelerin, bilhassa köy okulu ile köyün tabii ve sosyal durumunun etkisi,

11 — Köy okullarının özellikleri, ve köy okullarında başarılı çalışmanın yolları.

12 — Çocuğun genel evrimi, erinlik ve yeni yetmelik çağının özellikleri ve eğitim çareleri.

B — *Beden eğitimi:*

13 — Beden eğitiminin önemi, çocuğun serpilmesinde temizlik ve iyi bakımın önemi.

14 — Çeşitli oyunlar: Cimnastik, spor ve iş faaliyetlerinin beden gelişiminde rolü ve eğitsel değeri.

C — *Fikir eğitimi:*

15 — Fikir eğitiminin amacı, bilgi ve becerik, şekli eğitim.

16 — Duyu organlarının eğitimi, öğretim ve eğitimdeki yeri. Dokunma ve hareket duyumlarının önemi.

17 — Açık ve sağlam duyumların, algı ve tam algıların fikir gelişiminde değeri.

18 — Fikir eğitiminde sezinin rolü,

19 — Dikkat ve çeşitleri, dikkatin irade ile ilişkisi.

20 — Bellek; bellek tipleri, sivrilmiş bellek tipleri, fikir eğitiminde bireysel ayrılıklara önem verilmesinin lüzumu.

21 — İmgelem, özelliği ve estetik eğitimde önemi.

Sınıf V. (Haftada 1 saat)

22 — İş prensibi: Tarihî evrimi, el hareketlerinin ve çeşitli etkinliklerinin fikir gelişiminde önemi.

23 — Dar anlamda iş kavramı, işin sağlık, irade, fikir ve ahlâk üzerine etkisi, işin sosyal yönden incelenmesi, iş eğitimi ve meslek eğitimi; amacı, üretim olan okullar ve gerçek anlamda iş okulları; tarla, bahçe ve işlik çalışmalarının ayrı ayrı değeri,

24 — Geniş anlamda iş kavramı, eğitsel anlamda iş kavramı, iş prensibinin etkinlik prensipleriyle tamamlanması.

D — *Duygu eğitimi:*

25 — Duygular: Özellikleri ve eğitimi.

26 — Özsaygı ve duygudaşlık eğitimi.

E — *Ahlâk ve irade eğitimi:*

27 — Ahlâk yönsemesi ve genel olarak ahlâk eğitimi,

28 — İrade ve özelliği ve irade eğitiminde ahlâkçılık, duyguculuk, iradecilik cereyanları.

(Arkası 465 inci sayıdadır)

Müdürler Encümeni Kararı:

Karar sayısı: 204
Karar tarihi: 22/XI/1947

ÖZET:
3238 sayılı kanuna göre Köy Enstitülerinde açılan Eğitmen yetiştirme kurslarında başarı göstererek eğitmen çıkanların tâyin terfi, nakil, izin gibi işlerinin illerce yapılması h.

3238 sayılı kanuna köre Köy Enstitülerinde açılan eğitmen yetiştirme kurslarında başarı göstererek eğitmen çıkanların tâyin, terfi, nakil, izin gibi işlerinin illerce yapılması hakkında İlk Öğretim Genel Müdürlüğünün Bakanlık Yüksek Katından Komisyonumuza havale buyrulan 12/XI/1947 tarih ve 4-6-4439 sayılı teklif yazısı incelendi, gereği düşünüldü:

3238 sayılı kanuna göre Köy Enstitülerinde açılan eğitmen yetiştirme kurslarında başarı göstererek eğitmen çıkanların tâyin, terfi, nakil ve izin gibi işlerinin; mensup oldukları vilâyetler Millî Eğitim Müdürlüklerinin teklifleri üzerine, valiliklerce yapılması ve yapılan işlem sonuçlarından da, bilgi edinilmek üzere, derhal Bakanlığımızı haberdar etmeleri uygun görülmüş ve bu kararın illere bir genelge ile duyurulması için, bu teklif dosyasının İlk Öğretim Genel Müdürlüğüne gönderilmesi kararlaştırılmıştır.

Uygundur
22/XI/1947
Millî Eğitim Bakanı
Reşat Şemsettin Sirer

GENELGELER:

İLK ÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Şube: 4
Sayı: 6/27436

2050

22 XI/1947

ÖZET:
Eğitmenlerin, tâyin, terfi, nakil, izin işlerinin valiliklerce yapılması h.

Valiliklere

3238 sayılı kanuna göre Köy Enstitülerinde açılan Eğitmen yetiştirme kurslarında başarı göstererek eğitmen çıkanların tâyin, terfi, nakil, izin gibi işlerinin mensup oldukları vilâyetler Millî Eğitim Müdürlüklerinin teklifleri üzerine valiliklerce yapılması ve yapılan işlem sonuçlarından da bilgi edinilmek üzere derhal Bakanlığımıza haber verilmesi Müdürler Encümenin 22/XI/1947 gün ve 204 sayılı kararı ile uygun görülmüş ve Bakanlık Yüksek Makamının tasdikinden çıkmıştır.

Bundan böyle eğitmenler hakkında, karar gereğince hareket edilmesinin ilgililere buyurulmasını saygı ile rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı
Y. K. K. *Reşat Şemsettin Sirer*

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ
Sayı: 2-1444/10

2051

27/XI/1947

ÖZET:
Birinci kanat notu dönemi sonunda yapılacak dinlenme tatili h.

Birinci kanaat notu dönemi sonunda:

a) Yüksek derecelileri ile Ankara İsmetpaşa Kız Enstitüsü, Ankara Akşam Kız Sanat Okulu, Ankara İkinci Sanaat Enstitüsü ve Yapı Enstitüleri ayrık olmak üzere meslek ve teknik öğretim kurumlarında,

b) Öğretmen okullarında,

c) Orta okullarla liselerde,

derslere, 29 aralık 1947 pazartesi sabahından 5 ocak 1948 pazartesi sabahına kadar ara verilmesi uygun görülmüştür.

Millî Eğitim Bakanı
K. Y. *Reşat Şemsettin Sirer*

KİTAPLIKLAR MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 5032/1/3759

2052

24/XI/1947

ÖZET:
Müzelere, Liselere Öğretmen Okullarına, Enstitülere ve Kitaplıklara gönderilen kitap ve mecmuaların alındıklarına dair alındı alıtlarının nasıl gönderileceği h.

Bakanlığımız Kitaplıklar ve Yayım Müdürlüklerinden veya başka müesseselerden tarafınıza yollanan eserlerin alındı alıtlarının geç gönderildiği, veya hiç gönderilmediği veya kitabı gönderen yere gönderilmiyerek Kitaplıklar Müdürlüğüne yahut da Yayım Müdürlüğüne yollandığı görülmektedir.

Bundan böyle müessesenize gönderilecek eserlere ait alındı alıtlariyle Türk Tarih Kurumu kartlarının aşağıdaki maddelere dikkat edilerek ait oldukları dairelere gönderilmesini rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı a.
A. B. *B. Kadırgan*

a — Kitap ve mecmualar için düzenlenecek alındı alıtlarının geliş tarihlerine göre kesilmesi,

b — Alındı alıtlarına kitap adlarının yazılması ve bir partide beşten fazla kitap gönderilmişse alındı altına bu kitapların tasdikli bir listenin bağlanması,

c — Alındı alıtlarının bir yazı ile gönderilmesi,

ç — Kitap nereden gönderilmişse alındı alıtlarının da oraya yollanması,

d — Alındı alıtlarının imzalanması.

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 82/16203

2053

19/X/1947

ÖZET:
"Tatbik edilmiş birinci sınıf öğretimi" adlı eser h.

Adviye Öktem tarafından yazılan ve Bir Yayınevi tarafından yayımlanan "Tatbik edilmiş birinci sınıf öğretimi" adlı eser öğretmen okulları ile eğitim enstitüleri ve köy enstitüleri için fayda'lı görülmüştür.

İstanbul'da "Bir Yayınevi İl karşısı-İzzettin hanı No. 18—19" adresinden 100 kuruş fiyatla temin edilebilecek olan bu kitabın ilgililere tavsiyesini rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı a.
K. S. *B. Kadırgan*

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 82/16205

2054

19/X/1947

ÖZET:
"Beş Ondalıklı Logaritma ile Derece ve Dakikalar için Trigonometrik Oranlar cetvelleri" adlı eser h.

İsmail Gökmen tarafından yayımlanan "Beş Ondalıklı Logaritma ile Derece ve Da-

kikalar için Trigonometrik Oranlar cetvelleri" adlı eser Lise ve Orta okullarla bu derecedeki Okul öğrencileri için faydalı görülmüştür.

İstanbul'da "İsmail Gökmen - Eğitim Enstitüsü Matamatik uygulama öğretmeni" adresinden 35 kuruş fiatla temin edilebilecek olan bu kitabın ilgililere tavsiyesini rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı a.
K. S. *B. Kadırgan*

ERKEK TEKNİK ÖĞRETİM MÜDÜRLÜĞÜ 28/XI/1947
Sayı: 28995
2055
ÖZET:
"Meslekî Sağlık Bilgisi" adlı eserin ders kitabı olarak kabulü h.

Erkek Sanat ve Yapı Enstitüleriyle Erkek Orta Sanat Okulu Müdürlüklerine

Erkek sanat ve yapı enstitülerinde okutulmakta olan "Sağlık Bilgisi" dersi için Dr. Baha Arkan tarafından yazılmış "Meslekî Sağlık Bilgisi" adlı eser ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim

Millî Eğitim Bakanı a.
F. Ü. *R. Uzel*

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ 2/XII/1947
Sayı: 82/16810
2056
ÖZET:
"Köy Eğitmenleri kanunu" adlı eser h.

Ankara Belediyesi şehir İmari Muhasebe Müdürü Harun Ergin tarafından yayımlanan "Köy Eğitmenleri Kanunu" adlı eser Milli Eğitim Müdürlükleriyle, Millî Eğitim memurlukları ve öğretmenlerle eğitmenler için faydalı görülmüştür.

Yukarda adresi belirtilen yazardan 250 kuruş fiyatla temin edilebilecek olan bu kitabın ilgililere tavsiyesini rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı a.
K. S. *B. Kadırgan*

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ 2/XII/1947
Sayı: 82/16811
2057
ÖZET:
"Vatandaşlık Terbiyesinin Mânası" adlı eser h.

Profesör Dr. G Kerschensteiner'den Hıfzırrahman Raşit Öymen eliyle dilimize çevrilerek yayımlanan "Vatandaşlık Terbiyesinin Mânası" adlı eser Eğitim ve Öğretim kurumları için faydalı görülmüştür.

Bakanlığa bağlı yayınevlerinden 125 kuruş fiyatla temin edilebilecek olan bu eserin ilgililere tavsiyesini rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı a.
K. S. *B. Kadırgan*

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ 2/XII/1947
Sayı: 82/16813
2058
ÖZET:
"Okul-Aile Hareketleri" adlı dergi h.

İstanbul'da Türk Neşriyat Yurdu tarafından haftada bir yayımlanan "Okul-Aile Hareketleri" adlı dergi Okul-Aile Birlikleri için faydalı görülmüştür.

Yukarda belirtilen adresten beher sayısı 8 ve yıllık abonesi 400 kuruş üzerinden temin edilebilecek olan bu derginin ilgililere tavsiyesini rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı a.
K. S. *B. Kadırgan*

İLÂNLAR:

Millî Eğitim Müdürlükleri ve Millî Eğitim Memurluklarına

241 inci sayıda başlıyacak ve 260 ıncı sayıda bitecek olan 13 üncü cilt İlk Öğretim Gazetesi abone listelerinin ve abone bedellerinin gönderilmesi zamanı gelmiştir.

1 — Abone listelerinin en kısa bir zamanda hazırlanarak Yayım Müdürlüğüne yollanması;

2 — Resmî evrakın ve dergilerin posta puluna tâbi tutulmasından dolayı abone ücretleri, 50 kuruşu posta ücretlerine karşılık tutulmak üzere 241 inci sayıdan itibaren(250) kuruşa çıkarılmıştır. Yeni cilt için abone ücretlerinin bu miktar üzerinden tahsili.

3 — Abone bedellerinin Ziraat Bankası bulunan yerlerde Banka vasıtasiyle, bulunmıyan yerlerde ise posta ile, T. C. Ziraat Bankası Ankara Merkez Müdürlüğündeki 3803 sayılı cari hesaba yatırılması veya gönderilmesi;

4 — Bazı yerlerden yalnız listeler, bazı yerlerden de yalnız abone bedelleri gönderilmektedir. Her ikisi beraber yollanmadığı için bu gibi yerlere dergiler gönderilmemekte ve bu da birtakım yazışmalara yol açmaktadır. Listelerin ve abone bedellerinin aynı zamanda yollanmasına dikkat edilmesi;

5 — Listelerde okul adreslerinin ve posta teşkilâtı olmıyan yerlerin açık olarak işaretlenmesi;

6 — 12 nci cilt için bugüne kadar listelerini ve abone bedellerini göndermemiş olan Millî Eğitim Memurlarının 13 üncü cilt başlamadan önce bu işi neticelendirmeleri rica olunur.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

ANKARA — MİLLİ EĞİTİM BASIMEVİ